

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŲ TARYBOS IŠVADA

2018 m. balandžio 12 d.
Klaipėda

Posėdžio pirmininkas – Edmundas Andrijauskas.
Posėdžio sekretorius – Darius Raišutis.

Dalyvauja Klaipėdos regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai: Laima Šliogerienė, Romualdas Gailius, Gintaras Čičiurka, Rolandas Rakevičius, Laimonas Bogušas, Vytautas Grykšas, Saulius Danius, Petras Džervus, Margarita Ramanauskienė, Martynas Valevičius, Ramunė Staševičiūtė, Vaida Ona Atienė, Vaidotas Dapkevičius, Almantas Mureika, Edmundas Andrijauskas.

Paiškinimus Tarybos posėdyje davė:
Pareiškėjas UAB „Rusnė“, architektas Kęstutis Mikšys (toliau – Pareiškėjas).

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

2018 m. kovo 12 d. Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) gavo UAB „SPECTATOR NT“, atstovaujamos direktoriaus Andriejaus Paleičiko (toliau – Užsakovas), prašymą (toliau – Prašymas), kuriuo prašoma Tarybos pateikti ekspertinę išvadą dėl ketinamo projektuoti paslaugų paskirties pastato (automobilių techninio aptarnavimo centro su moteliu ir plovykla) adresu Smiltynės pl. 6, Neringoje:

1. Įvertinti projektuojamų pastatų tipologiją ir atitikimą architektūros kokybės reikalavimams;
2. Įvertinti naujai projektuojamo užstatymo įtaką Kuršių nerijos aplinkos kokybei.

Prie Prašymo pridėti šie dokumentai:

1. Projektinių pasiūlymų byla (21 psl.).

II. KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS. PASIŪLYMO PRISTATYMAS

Pareiškėjas, pristatydamas komplekso projektinius pasiūlymus, pabrėžė, kad sprendiniai neprieštarauja Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrajam planui (toliau – Bendrasis planas) bei Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo planui (toliau – Tvarkymo planas) ir atitinka Bendrajame plane nustatytus rodiklius - užstatymo tankį, aukštingumą, funkcinį prioritetą, žemės naudojimo būdą. Užstatymo morfotipas – vilų - viešbučių. Pasiūlyme numatytas užstatymas neperžengia nustatytos užstatymo linijos.

Paslaugų paskirties pastatų (automobilių techninio aptarnavimo centro su moteliu, operatorine ir plovykla) Smiltynės pl. 6, Neringoje projektinio pasiūlymo sprendiniai numato:

- automobilių aptarnavimo centro su moteliu statybą rytinėje pastato dalyje;
- automobilių aptarnavimo centro su operatorine statybą šiaurinėje sklypo dalyje;
- plovyklos statybą pietinėje sklypo dalyje.

Pasiūlymas numato teritorijos pertvarkymą, išgrindžiant važiuojamąją dalį trinkelėmis, įrengiant papildomas parkavimo vietas prie Nidos - Smiltynės plento ir autocentro. Esama degalinė nerekonstruojama.

Visi trys pastatai stačiakampio plano formos, išdėstyti lygiagrečiai Nidos-Smiltynės plentui. Architektūriniame sprendime dominuoja įvairių nuolydžių šlaitiniai stogai su laisvai išdėstytais, nesikartojančios išraiškos mansardiniais langais. Motyvacija – šlaitinių stogų ir mansardinių langų įvairovė Neringos architektūroje. Pirmųjų aukštų lygyje fasadai suskaidyti įstiklintais autocentro vartais ir vitrininiais langais.

Projektinis pasiūlymas paruoštas ant ortofoto pagrindo, aktuali topografinė nuotrauka nepateikta.

Pastatų šlaitiniai stogai dengiami čerpėmis (blukinto medžio spalvos). Sienų apdaila – fibrocementinės plokštės, imituojančios medžio lentų faktūrą.

III. TARYBOS ARGUMENTAI

Užsakovo pateiktu prašymu, prašoma Tarybos įvertinti projektuojamų pastatų tipologiją, atitikimą architektūros kokybės reikalavimams bei užstatymo įtaką Kuršių nerijos aplinkos kokybei. Atsižvelgdama į prašymo turinį, Taryba vertino pateiktą pasiūlymą aukščiau minėtais aspektais, laikydami, kad pasiūlymo atitikimas teritorijų planavimo dokumentams yra užtikrintas. Visgi pastebėta, kad Neringos m. savivaldybė ir Pareiškėjas turi patikrinti ar Tvarkymo plano RFu zonos specialiosios nuostatos, išdėstytos p. 9.6.2.1 nėra taikomos planuojamam sklypui.

Taryba atkreipia dėmesį, kad, nors tipologiniu-funkciniu požiūriu komplekso struktūra (benzino kolonėlė, autoservisas ir motelis) yra priimtina, visgi architektūrinė pastatų išraiška yra klaidinanti ir neatspindi pastatų funkcijos. Esant komplikuotai komplekso programai, Tarybos nuomone, autoriai nesusitvarkė su skirtingos funkcijos pastatų architektūrine išraiška, transporto judėjimu sklype, zonavimu. To pasėkoje kompleksas daro chaotiško užstatymo įspūdį, jame nėra nei funkcinio išskirtinumo, nei architektūrinio vientisumo. Vertinant aplinkos kokybės ir pritaikymo visiems visuomenės nariams požiūriu, atkreiptinas dėmesys, jog neišspręstas poreikis autocentro klientams užtikrinti palaukimo galimybę, įrengiant kavinę ar pan. Taryba, vertindama sklypo lokalizaciją ir iš esmės modernią funkciją, mano, kad inovatyvumo požiūriu derėtų taikyti modernią architektūrinę išraišką, suteikiant pastatui apibrėžtą stilistiką (juo labiau, kad minėtai zonai RFu nėra keliami išskirtiniai reikalavimai dėl pastatų tūrio, formų ir medžiagų suderinamumo su Kuršių nerijos tradicine architektūra). Moderniam tokio pobūdžio kompleksui akivaizdžiai trūksta naujų technologijų, tokių kaip elektromobilių pakrovimo stotelės, etc.

Taryba vieningai pasisakė dėl prastos komplekso estetiškos išraiškos. Nemotyvuotas, padrikas ir chaotiškas stogų sprendimas, imitacinės sienų apdailos medžiagos, kelių tūrių sujungimas po vienu bendru stogu, taip išilginant įvairiausių formų ir silueto pastatą iki 60 m, perteklinė langų formų įvairovė nesukuria priimtinos pastato estetikos bei stiliaus. Kita vertus, tokia pastato išraiška nėra adekvati solidžiai aplinkai, įvertinus sklypą supantį mišką.

Taryba atkreipė dėmesį, kad nepateikta aktuali topografinė nuotrauka, kas neleidžia įvertinti užstatymo poveikio esamam apželdinimui.

Įvertinusi komplekso lokalizaciją, kaip pirmąjį pastatą Lietuvoje, kirtus Lietuvos-Rusijos sieną, Taryba ypač akcentavo išskirtinį geros, subalansuotos, stilingos ir tvarios architektūros poreikį šioje vietoje. De facto objektas gali būti traktuojamas kaip šalį reprezentuojantis architektūros kūrinys.

Ekspertų nuomonės išsiskyrė svarstant klausimą ar tikslinga toliau tobulinti kol kas labai neišbaigtą pasiūlymą, ar tikslinga organizuoti architektūrinį konkursą projektiniam pasiūlymui parengti.

IV. TARYBOS IŠVADA. REKOMENDACIJOS

Taryba, įvertinusi paslaugų paskirties pastato (automobilių techninio aptarnavimo centro su moteliu ir plovykla) adresu Smiltynės pl. 6, Neringoje projektinio pasiūlymo atitikimą architektūros kokybės reikalavimams, tipologiją ir įtaką Kuršių nerijos aplinkos kokybei, nutarė:

1. Pasiūlytų funkcijų (motelis, autocentras, plovykla ir kuro kolonėlė) jungimas į vieną kompleksą ties tranzitiniu keliu yra priimtinas.

2. Architektūrinė skirtingos funkcijos pastatų išraiška neatspindi tipologijos, taip pat netinkamas sklypo tvarkymo sprendimas transporto judėjimo ir skirtingų funkcijų zonavimo požiūriu.

3. Architektūrinio vientisumo požiūriu komplekso išraiška chaotiška. Atskirų planuojamų ir esamų statinių architektūra atsitiktinė, vientisa idėja neatskleista.

4. Aplinkos kokybės ir pritaikymo visiems visuomenės nariams požiūriu, pasiūlyme pasigesta autocentro klientų poilsio, laukimo bei sanitarinio aptarnavimo patalpų. Patalpų zonavimas turi užtikrinti motelio gyvenamųjų patalpų atskyrimą.

5. Architektūrinių, technologinių sprendimų inovatyvumo požiūriu, projektinis pasiūlymas nekuria modernios, stilingos architektūros. Technologinių sprendimų dalyje net nėra atsižvelgta į poreikį pakrauti elektrinį transportą.

6. Pastatų komplekso estetika nėra patenkinama dėl padrikos, nemotyvuotos stogų formos ir silueto, imitacinių apdailos medžiagų panaudojimo, proporcijų, etc.

7. Urbanistinio integralumo požiūriu, įvertinus tai, kad sklypas yra prie Nidos - Smiltynės plento greta valstybinės sienos ir atsižvelgus į Neringos miško vertingumą, čia atsirandantis kompleksas savo architektūros kokybe turi būti adekvačiai aukšto lygio. Pateikto projektinio pasiūlymo pagrindu atsiradęs kompleksas nepakeltų šios Kuršių nerijos dalies aplinkos kokybės.

Įvertinusi pateiktą projektinį pasiūlymą Architektūros kokybės kriterijų požiūriu, Taryba mano, kad sprendiniai netenkina keliamų reikalavimų, ir pasiūlymas yra netinkamas.

Taryba rekomenduoja iš esmės peržiūrėti projektinį pasiūlymą, atsižvelgiant į aukščiau pateiktas išvadas ir Architektūros Įstatymo nuostatas. Siekiant lengviau surasti priimtinausią sprendimą, Taryba rekomenduoja pareiškėjui organizuoti architektūrinės idėjos konkursą.

Posėdžio pirmininkas

Edmundas Andrijauskas

Posėdžio sekretorius

Darius Raišutis